

Список використаних джерел

1. Бех І. Ціннісна сфера сучасної людини в контексті пріоритетів виховного процесу *Шлях освіти: науково-методичний журнал*. 2010. №4 (58). С. 8-9.
2. Божович Л. И. Личность и ее формирование в детском возрасте: психологическое исследование. М.: Просвещение, 2014. 464 с.
3. Серый А. В., Яницкий М. С. Ценностно-смысловая сфера личности: учеб. Пособие. Кемерово: Кемеровский государственный университет, 2009. 92 с.
4. Яницкий М. С. Ценностные ориентации личности как динамическая система. Кемерово: Кузбассвузиздат, 2000. 204 с.

Антоненко Л. М., Антоненко Ф. М.,

студенти II курсу магістратури, гр. МФРп-191

Науковий керівник – Ємець Н. А, канд. філос. наук, доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД УЧАСНИКІВ ООС ТА ЧЛЕНІВ ЇХ СІМЕЙ

Наявність ефективних правових механізмів захисту держави від військової агресії є основою для забезпечення її національної безпеки. Розробка таких механізмів, їх своєчасна адаптація до сучасних викликів виступають одним з головних напрямків правотворчого процесу держави. Особливо актуальним сьогодні цей напрямок є для України, яка з 2014 року розпочала довгий шлях пошуку дієвих технологій протидії військовій агресії та повернення тимчасово окупованих територій. За останні чотири роки українське правове поле було доповнено великою кількістю нових понять: антитерористична операція, учасник АТО, Операція об'єднаних сил [6].

Дослідник Гаврилук Л.П вказує, що соціальний супровід – це форма соціальної роботи, спрямована на мінімізацію складних життєвих обставин, адаптацію до умов середовища, шляхом надання різних видів конкретних соціальних послуг, здійснення підтримки, опіки, допомоги та патронажу соціально незахищених категорій населення з метою подолання життєвих труднощів, збереження, підвищення їхнього соціального статусу [1].

Соціальний супровід учасників ООС – це комплексна допомога у розв'язанні проблем, які пов'язані з соціальною адаптацією, реабілітацією, отриманням необхідної допомоги в складних життєвих умовах, роз'яснення щодо пільг та інші питання.

Учасники бойових дій після повернення додому зіштовхуються не тільки із психологічними проблемами, але й зі складнощами матеріального характеру. Адаптація ветеранів до мирного життя ускладнюється чисельними соціально-економічними проблемами, а державна система економічної допомоги військовослужбовцям потребує вдосконалення [5].

Ключовими напрямками діяльності органів соціального захисту в сфері соціального супроводу учасників ООС сьогодні є: - створення єдиного реєстру учасників АТО/ООС; - встановлення статусу учасника бойових дій; забезпечення гарантованого виконання державою прав інвалідів – учасників

АТО/ООС; підтримка сімей військовослужбовців, які загинули в зоні АТО/ООС тощо; побудова ефективної моделі грошового забезпечення військовослужбовців; забезпечення житлом військовослужбовців та їхніх сімей; удосконалення механізму консультування та соціально-психологічний супровід сімей, члени яких знаходяться в зоні бойових дій; робота з дітьми учасників АТО; психологічна підтримка сімей учасників бойових дій; соціальна та юридична допомога [2].

Соціально-психологічний супровід має носити комплексний характер та поширюватися не лише на самого учасника бойових дій, а й на його сім'ю, близьке оточення. До категорій осіб, які потребують супроводу з боку соціального працівника, в першу чергу належать: поранені; особи які перебували в зоні АТО/ООС; військовослужбовці; учасники бойових дій у яких зруйновані родинні зв'язки.

Одним з дієвих напрямків соціальної роботи з сім'ями учасників ООС є соціальний супровід сімей загиблих, зниклих безвісти, полонених учасників антитерористичної операції. Сприяння участі демобілізованих учасників антитерористичної операції та членів їх сімей у громадському житті, забезпечення інформаційного супроводу тощо. У кожному конкретному випадку етапи соціально – психологічного супроводу, визначаються особливостями особистості, якій надається допомога. Супровід триває, поки не буде пройдений кризовий період. Результатом соціально-психологічного супроводу особистості повинна стати нова життєва якість – адаптація, тобто здатність самостійно досягати відносної рівноваги у відносинах із собою та оточуючими як у сприятливих, так і в екстремальних життєвих ситуаціях (Таблиця 1) [2].

Таблиця 1

Етапи соціально-психологічного супроводу учасників АТО та [2] членів їх родин

Етапи	Мета
Діагностично-аналітичний етап	Слугує основою для постановки мети та збору анамнезу
Діяльнісний етап	Диференційований підбір та методичне застосування методів, форм, напрямів роботи
Контрольно-аналітичний етап	Дозволяє корегувати та структурувати хід психологічного супроводу та спрогнозувати аналіз кінцевих та проміжних результатів

Форми роботи з учасниками та членами їх сімей: - індивідуальна і групова; створення консультативних пунктів, кабінетів, консультативних служб, у тому числі мобільних; волонтерська допомога учасникам бойових дій; - інформаційно-роз'яснювальні бесіди у телефонному режимі, телефони довіри [4].

Також важливим напрямком роботи з учасниками антитерористичної операції є соціальна підтримка сімей, що зосереджує увагу соціальних працівників на основних аспектах здійснення соціальної роботи із сім'ями військовослужбовців. Одним з важливих напрямків роботи є консультування, що включає ознайомлення з механізмом роботи груп самопомоги,

виявлення потреб учасників бойових дій та членів їх родин, надання соціальної допомоги та подальшої адаптації до мирного життя [2].

Таким чином, найефективнішими етапами соціально-психологічного супроводу учасників АТО операції та членів їх сімей є: діагностично-аналітичний; діяльнісний; контрольно-аналітичний. Методи: спостереження, бесіда, опитування, інтерв'ювання, діагностування, консультування.

Список використаних джерел

1. Гаврилюк Л. П. Соціальний супровід і соціальне супроводження: теоретичне обґрунтування змісту понять. *Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка*. Вип. 16. 2011. С. 423-428.

2. Голова Н. Напрями, форми, методи оптимізації соціальної роботи з учасниками АТО і членами їх родин / Н. Голова // *Молодь і ринок*. 2018. № 9. С. 71-76.

3. Євсєєв І. Г. Операція Об'єднаних сил у Донецькій та Луганській областях: передумови запровадження. *Воєнно-історичний вісник*. Вип. 2(32). 2019. С. 5-18.

4. Івано-Франківський обласний центр практичної психології і соціальної роботи. Кризові центри [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ippro.if.ua/predmetry/ocppsr/>

5. Сороківська О. А. Формування ефективної політики зайнятості ветеранів АТО: загальнодержавний та регіональний аспекти. *Глобальні та національні проблеми економіки*. – Вип. 18. Серпень 2017 р. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/18-2017/71.pdf>

6. Трофименко А. В. Операція об'єднаних сил в Україні: політико-правові засади проведення. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія*. 2018. Вип. 21. С. 253-259.

Бабак О. О.,

студентка II курсу магістратури, гр. МФРп-191

Науковий керівник – Чепурна А. Л., кандидат психологічних наук

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ПЕРЕДЧАСНІ ПОЛОГИ ЯК МЕДИКО - СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА

Проблема передчасного народження дітей постає в центрі уваги сучасної науки та практики. За статистичними даними у світі щороку 15-20% породілля народжують передчасно. Незважаючи на досягнення сучасної перинатальної медицини, серед мертвонароджених частка недоношених дітей складає до 50% випадків, 60-70% ранньої неонатальної і 65-75% дитячої смертності. Невтішними є і дані перинатальної смертності: при передчасних пологах смертність у 33 рази вища за показники термінових пологів, а серед глибоконедоношених – у 18-22 рази [4].

У межах медико – соціального підходу у вітчизняній психології проблему передчасних пологів розглядали М. Антонюк, О. Дола, Н. Ємець, Є. Зборжик. Також Т. Знаменська, Є. Зборжик, В. Завгородня, В. Швейкіна та інші. Вищезазначені дослідники акцентували на необхідності психокорекції та профілактики психоемоційного стану породілля до пологів та активна профілактика психоемоційного стану породілля [2]. Зокрема Є. Зборжиком